

1901

Uredništvo in upraviteljstvo v Ptuju
v gledališkem poslojju.

Štajerc izhaja vsaki drugi petek,
datiran z dne naslednje nedelje.

Sestavki dobrodošli.

Rokopisi se ne vračajo in se morajo
najdalje do ponedeljka pred izdajo do-
tične številke vposlati.

Štajerc.

Posamezna številka velja v Ptuju za
celo leto K 1.— s poštnino K 1.20.
Pri odjemanju več ko 10 številk pri-
meren rabat.

Cena za oznanila za:

1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—
 $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—
 $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—
Pri večkratnem oznanilu posebno zni-
žana cena.

Štev. 17.

V Ptuju v nedeljo dne 25. avgusta 1901.

II. letnik.

Kmetje pozor!

Kdor se hoče naročiti na „Štajerca“ za
celo prihodnje leto 1902, in nam z naro-
čilom ob enem tudi pošlje celo naročnino
v znesku 1 krono 20 vin. dobival bode letos
do novega leta naš časnik **zastonj**.

Naši poslanci.

Ljudski prijatelj advokat dr. Rosina in
neodvisni uradnik dr. Ploj, priredila sta
skupaj zadnji čas volilne shode pri sv. Ju-
riju na Ščavnici, v Križevcih, pri sv. To-
mažu nad Ormožem in pri sv. Treh Kra-
ljih, katerih se je le malo kmetov, pač pa ve-
liki duhovnikov, učiteljev in drugih gos-
podov udeležilo. Da bodejo pa vsi kmetje,
kateri nimajo časa in veselja veleumne go-
vore gospodov doktorov poslušat hoditi, ven-

Zakaj je štrbunknil Štajerc Fihposa v Dravo?

(Ponatis dovoljen.)

Dragi bralec, nikar ne skoči iz hlač, ko si zapazil
pri moji sedajšnji povestici nekam čuden naslov. Zvedel
ne bodeš končno nič drugega kakor, kako in zakaj
je Štajerc Fihposa štrbunknil v Dravo. Kdor pa te
povesti verjeti noče, naj se gre solit.

Sedaj poslušajte: Na Spodnjem Štajerskem naha-
jajo se ljudje različnih priimkov. Nekateri se pišejo
Hrvati, drugi Kranjci, tretji Čehi, četrti Švabi i. t. d.;
v Mariboru jejo z veliko žlico Korošci, v Ptuju pa
Štajerci, — da — nekdo hoče rozinast, drugi lojev, med
vsemi temi eden celó brumen biti; mene pa je raz-
svetlil Šušteričev sv. duh, in sem Dolenjec.

Pustimo vse te božje stvarice, čeprav so eni libe-
drugi kikerikalci pri miru, pa skušajmo rajši našim
Štajercem kaj zanimivejšega povedati ter dajmo na-
šima junakoma o kojih tu govoriti hočem primernejša
imena in sicer: eden bodi Štajerc, drugi Fihpos.

Štajerc, junak, rojen v Ptuju v teatru, je sicer

dar vedeli, kaj se je pri teh shodih predi-
galo, hoče jim „Štajerc“ to stvar nepristran-
sko razložiti.

Pri vseh shodih sprejela se je resula-
cija, obstoječa iz desetih točk:

I. Najprvo izrekla se je hofratu Ploju
po njegovih volilcih zahvala, ker je on od
1. januarja, 5000 goldinarjev davčnega de-
narja v svoj žep vtaknil in na stroške
kmetov lenari.

II. Izrekla se je dr. Rosini zahvala po-
sebno zato, ker je bil prestrahopezljiv iti
v deželni zbor in mesto da bi tam zastop-
pal interese slovenskih kmetov, pa kmete
po mariborskem in ptujskem okraju rubil.

III. Navzoči so izjavili, da stojijo na
stališču, „popolne narodne samouprave.“
Ljubi kmet, veš li ti kaj je to? Mi tudi ne!

IV. Zahtevali so, da se na Spodnjem

eno leto starejši, kakor Fihpos bedak, ki ga je nek
„klobasar“ izlegel tam nekje za mariborsko ledrarijo.

Štajerc, junak in kmet, imel je samo enega konja,
Fihpos, bedak in zapeljivec pa štiri konje. Kako sta
ta dva tovariša na zeleni Štajerski eden drugaga lju-
bila, naj pove sledeče:

Skoz celi teden moral je junak Štajerc z enim
konjem pluziti zapeljivcu Fihposu, Fihpos pa za to
Štajercu s štirimi konji en dan — tednu, in to je
bilo v nedeljo. O joj, kako je pokal Štajerc v
nedeljo po vsih petih konjih! Ko je on (Štajerc)
v nedeljo oral z vsemi petimi konji, je solnce ripe-
kalo, zvonovi se veličastno odmevali, ljudje ki so šli
v cerkev poslušat lepo pridigo, bili so praznično na-
pravljeni, on pa je bil zadovoljen ter z bičem pokal
in prigovarjal: „hi, vsih mojih pet konj.“

„Tako ne smeš govoriti,“ zarentačil je Fihpos,
samo eden konj je tvoj.“

„Opusti to“, pravi še Fihpos, če bodeš le še enkrat
tako rekel, bodem tvojega konja udaril po glavi, da
bo na mestu poginil.“

„Nič več ne bodem tako rekel, mu je odgovoril

Štajerskem nastavijo kot uradniki samo domačini. Pritrdimo! ne maramo tudi toliko Kranjcev, ki semkaj prihajajo.

V. Zahtevali so slovensko poljedelsko šolo v Ljutomeru. Živijo!

VI. So zahtevali, da se naj učitelji v mariborskem učiteljskem ničem več ne učijo nemški, da skoz to tudi kmečki otroci ne dobijo več pouka v nemščini. Temu pritrdimo pod pogojem, da gospod Ploj in gospod Rosina, za vsako nemško besedo, ki jo izgovorita, plačata 1 gld. kazni. Tako dolgo pa, dokler govorijo doktorji nemški, naj se tudi kmet nemški uči, da ga oni ne bodejo zamogli „našmirati.“

VII. Zahtevali so obrtnih in meščanskih šol, ali nemščine se otroci učiti ne smejo.

VIII. Železnica Dunaj-Novji naj se zgradi.

IX. Volitev po volilnih možeh naj ostane pri starem, kajti če bi kmetje svoje poslance volili naravnost, znala bi Ploj in Rozina propasti.

X. Poslanci naj gledajo na to, da se zadruga od dežele dobro podpirajo. Bravo! Doktor Rozina bo že tako napravil, da bodejo kmetje postali bogati (?) itd.

Dragi kmet, sedaj pa že veš, kje te čevelj tišči in kaj imaš od tvojih poslancev pričakovati. Ni sicer veliko, zato pa je tudi dosti nesmiselnega, kar gospodje zahtevajo.

Ako se bode poslej še kje kakšen shod vršil, pustite gospode govoriti, na koncu

Štajerc. Ali ko so ljudje le zmirom mimo hodili in mu voščili dober dan, se je zopet razveselil in mislil, kako lepo je vendar s petimi konji orati, pa je zopet poknil z bičem in zaklical: „hi, vsi moji konji“; zdaj pa se je Fihpos razsrdil, pograbil kladvo in ubil njegovega konja.

„O joj, sedaj pa nimam več konja!“ zajokal je Štajerc. Poznej je svojega ubitega konja udrl iz kože, kožo na vetru posušil, spravil v žakelj in se ž njo podal v mesto, kjer jo je hotel prodati.

Imel je dolgo pot, moral je skoz temni gozd, kjer ga je dohitela nevitha; zašel je in predno je zadel pravo pot, nastala je tema, v mesto ni mogel več, domov bilo je predaleč.

Tikom pota stala pa je kmečka pristava; polke na oknih so bile od zunaj priprte, luč pa je vendar malo na prosto svetila . . . Tukaj si bodem vendarle prenočevanja izprosil,“ si misli naš kožonosec in potrka.

Kmetica je odprla; ali ko je zvedela, kaj ta popotnik zahteva, mu je rekla, naj gre le dalje, nje-

govora pa naj vstane en kmet in predlaga sledečo resolucijo, katero je znašal „Štajerc“:

Naj se naredi postava, da se:

I. Nobenega kmeta zaradi zaostalih davkov ali dolgov ne prežene iz hiše, kakor tudi, da se mu ne sme vzeti živina.

II. Denarji, ki so na kmečkih posestvih intabulirani, se ne smejo čez 4 odstotke obrestovati, ker posestvo tudi več ne nese.

III. Vse advokatstvo naj se odpravi (ali pa nastavijo advokati od države plačani), prepirne stvari naj sodnik, ko je stranke zaslišal, sam izpelje, brez da bi vmes kak advokat posegati smel.

IV. Posojilnicam naj se prepove, dobrostojnost intabulirati na posestvo.

V. Vpelje naj se državna zavarovalnica za ogenj in škodo po toči.

VI. Vsak kmet, ki je skoz 40 let svoje davke plačeval redno, naj ima pravico do letnega penzjona 300 goldinarjev.

VII. Gospodje duhovniki naj bodejo dobro plačani od države, da ne bodejo zmirom okoli kmetov beračili.

VIII. Pri podedovanju kmetijstva, ki ga je izročil oče sinu, naj se ne plača nič kak desetek.

IX. Zemljiški davek naj se odpravi; kmet naj plača samo kakor meščan dohodninski davek, ako njegovi dohodki znašajo več kakor 600 goldinarjev na leto.

X. Uradniki in advokati naj se od volilne pravice izključijo.

nega moža ni doma, ona pa tujcev ne sme čez noč sprejeti.

No, toraj pa moram kar od zunaj ležati, si misli popotnik; kmetica pa mu je vrata zaloputnila pred nosom.

Blizu te hiše stala je velika kopica sena, med kopico in hišo pa mali skedenj z nizko, ploščnato streho.

Tu gori bom prenočil, domisli si Štajerc, ko vse to ogledd; to bode izvrstna postelja, štorcklja me tudi ne bo vzela, četudi blizu gnezdi.

Splezal je na skedenj, poiskal mehkejši prostor, da bi lažje spal. Ali leseni polki pri oknih niso dobro zapirali in on je naravnost prav lahko kukal v sobo, v sobo gospodinje, ki ga je ravnokar zapodila.

V sobi pogrnjena je bila velika miza, na mizi pa vino in velika riba; pri mizi pa sta sedela kmetica in mežnar in nikdo drugi, ona mu je natakala, on pa nabadal ribo, kakor bi bil kvatern petek pol leta dolg, saj na ribe je bil požrešen, kakor „Fihpos“ na „Štajerca“.

XI. Mi zatevamo odpravo vinske carinske klavzule, povišanje carine na uvozna vina, žito in živino kakor meddeželno colino z Ogersko za živino, žito in vino.

XII. Mi zahtevamo odpravo volilne pravice veleposestva za deželni in državni zbor, uvedenje direktne volilne pravice, pri kateri naj na vsakih 50.000 prebivalcev pride eden državni, na vsakih 20.000 prebivalcev eden deželni poslanec.

Tako, dragi kmet, jim povej, kadar prišes do te prilike, saj vendar vidiš kako te boji zastopniki leto za letom vodijo samo na nos.

Abstinenca.

Klerikalci imeli bodejo v Mariboru dne 22. avgusta shod zaupnih mož. Prišli bodejo tje vsi duhovniki, veliko advokatov in tudi nekaj bolanih kmetov, ki se bodejo posvetovali, kako bi se ubogemu slovenskemu kmetu pomagalo. Tudi naši deželni poslanci se bodejo shoda udeležili in oni so se za trdno odločili, da svoje deželnozborske mandate odložiti in ne več kandidirati, ako ne bodejo smeli več abstinence nadaljevati. Tudi nikakor nočejo iti v Gradec! zato pa so usnovali program ali revolucijo ali resolucijo, ali kako se že imenuje, in hočejo v desetih točkah vse to odločiti kar za nas kmete dobrega spoznajo. No, to resolucijo smo mi že dosti opisali, mi bi samo še radi povedali, kako bodejo vse to izpeljali ali dosegli, ako sploh v deželnem zboru ne prikažejo. Najpriprosi kmet, ki ni prav nič učen, ve, da če ima pri sebi kaj denarja, mora iti k sodniji, in ako potrebuje denarja, mora iti v posojilnico ali šparkaso, in če ga ne pa li doma, potem se ne zgodi tudi nič.

Kakšen švindel je toraj to, ko naši poslanci zas-

Oj, ko bi mogel tudi jaz kaj od tega dobiti? Misli si je naš popotnik in pomolil svoj nos še bolj proti oknu. Tudi mastni kolač je med tem zagledal na mizi! Ja, to imata lep praznik!

Kar zasliši nekoga po cesti jahati naravnost proti domu; to je bil mož kmetice, ki je ravno prihajal domov.

Bil je ta gospodar sicer dober človek, ali imel je tudi čudno lastnost, da ni mogel videti kakega mežnarja, če ga je le kje zagledal, bil je ves divji. Zato je mežnar samo takrat k kmetici prišel, če je vedel, da gospodarja ni doma, kmetica pa mu je tudi vsakokrat postregla z vsem, kar je pri hiši imela najljubšega. Ko sta toraj zapazila, da prihaja domov gospodar, sta se močno prestrašila, in kmetica se je brž zamislila, in mežnarja skrila v prazno kišto, ker je vedela, da njen mož mežnarja ne more videti. Medtem, ko je mežnar kobacal v kišto, je gospodinja skrila hitro vse jedi iz mize, vino in pečenke djala

nujejo velik program, v deželni zbor pa ne grejo? Mislijo ti gospodje, da to kaj pomaga, ako pri Sv. Juriju, Križevcih in pri Sv. Tomažu vpijejo, v Gradcu pa ust ne odprejo? Kar so naši poslanci po teh okrajih govorili, vsega tega v Gradcu nič ne zvedo, kajti pri shodih niso bili, in na Gornjem Štajerskem slovenskih časnikov ne znajo brati. Ali naj morebiti „Štajerc“ to resolucijo gospoda dr. Rosina prestavi in pošlje v Gradec? No, to bi se nam Nemci lepo smejali! Čast in ugled slovenskega naroda zahteva, da se zahteve slovenskega ljudstva na pravem prostoru in po izvoljenih poslancih zastopajo.

Državni poslanci morejo toraj v državnem zboru, deželni poslanci pa v deželnem zboru nastopiti in naše prošnje predlagati. Ako tega ne storijo, potem smejo svoje mandate mirno odložiti, saj je dosti slovenskih mož na Spodnjem Štajerskem, ki bodejo imeli toliko korajže, se v Gradec peljati in tam govoriti, ne pa samo pri Sv. Juriju, Križevcih in Sv. Tomažu, kakor to delajo sedajšnji poslanci.

Vojna v Južni Afriki.

Sedaj ima se na bojišču nekaj posebnega zgoditi. Angleški vojskovodja Kitchener izdal je proklamacijo, v kateri zahteva, da se Buri do 15. septembra vdajo, sicer bodejo zgnani ali pa postreljeni. Radi te proklamacije pa je nastalo celo na Angleškem hudo gibanje. Vrše se shodi raznih društev, ki protestujejo proti tej proklamaciji in zahtevajo, naj se prekličče. Botha je zagrozil, da postreli vse ujete Angleže, ako bo Kitchener svoje grožnje uresničeval. Krüger izda protest, v katerem pravi, da so za nadaljne dogodke odgovorne evropske velevlasti, ki trpe molče, kako Angleži teptajo mednarodno vojno pravo. Iz Londona poročajo, da hoče baje napraviti angleška vlada utrdbe po deželi, v te utrdbe pa nastaniti 6000 Kafrov. Lord Kitchener hoče sam zgrabiti Botho, ki stoji s 4000 možmi na meji dežele Zulov, blizu Nondwenija. Burski general Emmet

kar v peč; ker če bi mož to zapazil bi vedel, kaj vse to pomeni.

„Oh ja!“ zdihoval je sedaj Štajerc gor na skednju, ko je videl, kako so vse te jedi z mize zginile.

„Kdo je tam na skednju?“ vprašal je gospodar, ko je zagledal tam nekaj migati. „Zakaj ležiš tam? pojdi rajši doli z menoj v sobo.“

Tedaj je pripovedoval Štajerc, kako je zgrešil pot in prosil če bi smel ostati čez noč.

„Kajpada,“ mu privoli kmet, „ali preje morava dobiti kaj za jesti!“

Gospodinja sprejela je oba jako prijazno, pogrnila dolgo mizo in jima dala veliko skledo kaše. Kmet bil je tudi lačen in jedel z velikim apetitom, ali Štajerc se ni mogel premagati, da bi ne mislil na slastno pečenko, veliko ribo in potvico, kar vse je gospodinja skrila v peč.

(Dalje sledi.)

mu pelje na pomoč nekaj čet. V Kaplandiji so se vršili med Kruitzingerjem in polkovnikom Gorringerjem boji. Buri so se umaknili ter končno ujeli celo kompanijo Angležev blizu Bethsede. Splošno se proklamacija obsoja in listi pozivljaje velevlasti, naj končno vendar posredujejo, da ne bodo ravnali Angleži z Buri kakor z roparji in tolovaji, ko so vendar narod, ki se junaško, pošteno in vzorno požrtvovalno bori za svojo domovino, katero so si sredi divjakov ustvarili z lastnim trdom. Iz Middelburga poročajo, da je imel polkovnik Gorringer 13. t. m. s poveljniki Erasmus, Pyper in Cachet blizu Steynsburga boj, v katerem sta bila Erasmus in Cachet smrtno nevarno ranjena.

Lord Roberts je v marcu 1901 dovolil, da sme švicarsko podporno društvo podpirati ujete vdove in sirote Burov, sedaj pa je to lord Kitchener prepovedal.

O Dewetu in Delareyu ni nobenih poročil. Za Angleže pa se pripravlja na Malti in na Irskem ustaja, ki je z vojno proti Burom v zvezi. K temu se brzojavlja iz Čikaga dne 17. t. m., da sta se tam vršila dva shoda Ircev, na katerih se je priporočalo, požgati največja angleška mesta, da se osvobodi Irska in rešijo Buri.

Razne stvari.

Iz Gornje Radgone. Neki dopisnik je v dveh številkah „Domovine“ moje delovanje kot načelnik gornjeradgonskega okrajnega zastopa prav obširno — toda grdo zavito razpravljal. Ko bi se bil pisec omenjenih dopisov držal resnice, bil bi mu hvaležen, a ker pa je vsaka vrsta polna debelih lažij, sem primoran tudi jaz, častitim bralcem o mojem desetletnem delovanju kot načelnik našega okrajnega zastopa vsaj površno poročati in upam, da se bode tudi onega slepega dopisnika kaj prijelo, če le nima uprav slo-nove kože. — Ne bom se hvalil in svojih zaslug našteval, pač pa hočem le resnične razmere našega okraja in moje delovanje opisati. Vi bralci pa, katerim je resnica svetejša, kot onemu obrekovalnemu dopisniku „Domovine“, prosim, da še enkrat pogledate v oni časnik in potem sodite sami, ker jaz ne morem vsake vrste laži pisati, ker nisem študiran, kakor tisti dopisnik. — Dne 20. maja, bil je okrajni zastop sklican k seji. Na dnevnem redu bilo je „Poročilo o železnični pravdi.“ Pravda je trajala 7½ leta; v tih letih sem vendar mnogo potov imel in velike skrbi — nisem pa za moj trud niti vinarja v račun postavil. Z veseljem prebral sem vse tri razsodbe zadevajoče dolgotrajno pravdo in zraven tega še od Šavensko-Poličke ceste. Ako bi jaz ne bil pri totih dveh stvareh branil našega okraja, imeli bi dolga čez 50000 goldinarjev in ga tridesetletno plačevati mogli. Jaz postal sem okrajni načelnik meseca avgusta 1890, pa ne po moji sili, ampak bil sem izvoljen in potrjen od presvitlega cesarja. Ali ni res tako, ti mazač? — Prvo leto nisem mogel kaj prihraniti, ker je bil čas prekratek in veliko stroškov pri cestah in mostih (zidanje). Naš okraj imel je že od nekdanj 20% nalog; kaj so s tem denarjem delali preje, mene

nič ne briga. Previditi pa se da in vsak človek zna prepričati skoz sedanje zapisnike, račune in tiračune, ako jaz pišem kaj neresničnega. — Koncem leta 1892 sem pri 20% nakladi prihranil že čisto denarja 2341 gld 16½ kr. Leta 1893 gotovila se je šavenska-polička cesta 12100 m dolga in 5 m široka. Ta cesta bila je pred občinska in v takem stanu, da je k večjemu samo poleti bilo mogoče po njej voziti in obseže čez polovico davkoplačevalcev tega okraja. Polički ti lepi vinogradi in cela lepa šavenska dolina ni imela ceste, zato je leta 1892 okrajni odbor sklicanil, naj se ta cesta naredi, da tudi gorni okraj vsaki čas voziti. — Nismo imeli inženjerja in splošno večinoma jaz sam skozi 4 mesece poleg bil in z seboj občinskimi predstojniki skozi raboto pustil delati. Leta sem imel za ta čas pri tej cesti zaslužka 42 gld. Čisto cela cesta zgotovljena je koštala 717 gld.; polovico mostov so občine plačati privolile. Za to (1893) letno vzelo se je za okraj 18% doklad, to je dva odstotka manje kakor vse prejšnja leta. No ti mazače obrekovalno, kaj ne, kako jaz kmete žulim? — Koncem tistega leta ostalo je čistega denarja 1838 gld. 96 n. Leta 1894 vzelo se je 17% nalog za okraj in ostalo koncem leta 1690 gld., akoravno je šavenska cesta dosti predeca (šotra) potrebovala. Leta 1895 nabiralo se je 17% nalog in ostalo koncem leta 2819 gld. Leta 1896 nabiralo se je 17% nalog in ostalo 3532 gld. Leta 1897 tudi 17% in ostalo konca leta 2353 gld. Leta 1898 se je znova pobiralo 20% nalog in ostalo zato, ker je zaradi povodni Mure in Ščavence in drugih škodbe po toči odpadlo okraju na nalogah okrajnih 4000 gld. Na koncu tistega leta ostalo je 330 gld. — Naš okraj imel je dosedaj okrajne dače 44000 gld. in ker je bila zemljiška dača od gorne svote znižana na 36000 gld., potem pa še zopet toča in povodni naš okraj jako poškodovala, se je za leto 1899 odobrovolilo 27% doklad, potem pa, ker nismo vedeli za bode železniška pravda spadla na nas, da bode naš okraj imeli zato denarje pripravljene, se je zadnje tri leta nabiralo po 27% doklad. Pri znižanju gorne svote na 44000 gld. na sedajno svoto 36000 gld. odpade na naš okraj 8000 gld.; ako računimo 20%, tako manjka na naš okraj nalog vsako leto 16000 gld., stroški pa so znani, ker imamo tisti — da, še večji — ker imamo sedaj več okrajnih cest vzdržavati. Po takem od 44000 gld. na 36000 gld. je po stari svoti le 20¼% za ta tri leta plačevati in vendar še je ostalo koncem leta 1900 v naš okraj 12000 kron. Če je oni dopisnik tudi tukaj slep, ne pač ne morem pomagati. — Toda idimo dalje. Nismo imeli danji načelnik gosp. Pihl je dal čez Kapelo-Radenca delati novo cesto, ki je le 7500 metrov dolga in imela stala 7000 gold. a za šavensko cesto, ki pa je 12000 metrov dolga je sedanji zastop le 700 gld. stroškov plačal. Lažnjivi poročevalec ti, ali se ne boš butnal po tvojih pregrešnih prsih? Ali te ni kar nič strah tako obrekovalno lagati? — Zakaj pa je bila moja skrbi tako goreča, da smo napravili to cesto? povodni dati hočem na kratko. Jaz hotel sem obvarovati pred vsem naš okraj velikih stroškov. Deželni odbor pred vsem naš okraj velikih stroškov. Deželni odbor pred vsem naš okraj velikih stroškov. Deželni odbor pred vsem naš okraj velikih stroškov.

lenarskega in prejšnjega okr. odbora gornjerad-
 askega, naj isti progo pregleda in zmeri dol-
 in predloži načrt, da se ta cesta začne delati
 sv. Lenarta čez Šavenco-Stonauf-Deutsch-Raders-
 in Glasbah proti severnem kraju v Radgono.
 Cesta bi nas po predloženem načrtu koštala 45000 gld.
 bi peljala samo čez gornjo šavensko občino, vse
 dobre te ceste bi uživali drugi okraj. — Ako-
 mo bi nam deželni odbor polovico podpore dal, bi
 dar naš okraj mogel polovico, to je čez 20.000 gld.
 levati. Teh velikih stroškov izogniti prizadeval
 si torej, in to preje predno se okrajni odbor sv.
 arški zjedini. To sem tudi dosegel in pri tem ra-
 na to: čim preje naredimo mi našo cesto čez
 Šavenco-Lastomerce-Ivanjševce in Stavenšče,
 ne more potem nikdo siliti druge ceste delati,
 se je tudi zgodilo. — Glejte, napravila se je
 na slovenski kraj in mene imenujejo nemšku-
 a prejšnji zastopniki so leta 1889 vložili proš-
 naj se cesta dela od Sv. Lenarta na Steinhof in
 ški kraj v Radgono, in ti zastopniki pa naj bi
 Slovenci! Res, ako bi Slovenci za Nemce in
 ni za Slovence skrbeli, kar bi tudi prav bilo, bi
 gospodarstvo za vse prav lepo razvijalo. — Pojdimo
 še dalje. Kdo je gravščinski breg in Volfov breg
 ober stan postavil. Kdo je biserijansko cesto pri
 Juriju spravil v drugi razred itd.! Prej so bili
 modri načelniki, postavim gosp. Kocmut pri sv.
 kot čisti Slovenec, narodnjak in domačin, on
 tudi pustil breg kakoršnega je našel, zategadel pa
 tak načelnik. — Če se vse to primerja z našimi
 ki večinoma le 17% znašajo, kaj pa potem
 studirani norec še hoče imeti od mene? Gospodu
 arju, lastniku „Domovine“ je nekoč tudi že zlo
 arlo šlo, po še ne miruje, ravno tako „Gospodar“,
 je njegov „Fihpos“ v številki 4 tudi nekaj čez te
 se lagati predrznil. Toti pankert še je skoro
 lad, in kaj šele bo iz njega, ker že sedaj tako
 Vi resnicoljubni (?) gospodje, zakaj se pa ne
 resnico govoriti, ker ste toliko lagali zaradi
 o gornjeradgonski-ljutomerski železnici? Komaj
 eno leto minilo, ko je lažjivi „Gospodar“ pi-
 la bode naš okraj namesto 20000 gld. pa 50000 gld.
 ni mogel. Ali niste vi celi hudobni pastirji, ki
 vašim ovcam tako lagati! Moje plačilo tekom
 jih let znaša po 360 gld. in to dobim za nače-
 je in pisavo, druga pot mi ni bila nobena pla-
 kot pri novih cestah. Ali je kateri okrajni za-
 ki bi ne imel več potrebščin? In če je meni
 ni zastop 1500 kron zaslužka za takrat (to je
 za enkrat) spoznal, kaj to temu dopisunčku
 ali je on pametnejši kakor celi zastop? Ali hoče
 ta bi jaz z njemu enakimi zaslepljenci držal in
 enak ničvrednej postal? Še celó od bikecev ta
 rat nekaj prede, pred mu jih je bilo preveč,
 premalo. — Kar pa zadeva volitvo gosp. iz Sta-
 nemorem družega reči kakor toliko, da so
 je iz gornje Šavence tega gospoda hoteli v za-
 imeti in jaz sem ga spoznal pred kratkim časom,
 pameten človek, pametni ljudje pa se v okrajni

zastop slobodno volijo, če je to kakemu bedaku prav
 ali ne. Naš sedanji zastop pa je tudi več daril (sub-
 vencijski) razdelil na vse kraje, kakor vsi prejšnji zastopi
 pri 20% dokladi. To hočem vam dokazati. Preje se
 je podarilo za konjske in goveje premije 30 do 40 gld.
 drugih daril pa je malokdo dobil, mi smo pa dali
 kakor sledi tu: Leta 1892 smo dali premije 100 gld.;
 leta 1894 za konje 30 gld., za bike 100 gld.; za
 brizgalno v Orehovce 100 gld., šavensko cesto sub-
 vencijske 569 gld., biserijansko cesto 50 gld.; leta 1895
 za bike 30 gld., šavensko cesto 614 gld., očeslavsko
 cesto 40 gld., za Findelhaus v Gradec 600 gld.; leta
 1896, za šavensko cesto 676 gld., biserijansko cesto
 60 gld., premije za konje 100 gld., premije za govedo
 30 gld., za brizgalno v Sv. Jurij 50 gld.; leta 1897,
 subvencijske za biserijansko cesto 70 gld., za cesto iz
 gornje Radgone v Glasbah 30 gld., za očeslavsko
 cesto 38 gld., premije za govedo 35 gld., za nakup-
 ljene prasiče 82 gld., za sadjerejsko društvo 20 gld.,
 občini v gornji Radgoni za vago (Brückenwage) 100 gld.
 Leta 1898 odpadla je ščavenska cesta v drugi razred.
 Dali pa smo subvencijo za vinorejski vinograd (Schliess-
 Station in Weinbanverein) gorne Radgone 100 gld.,
 konjske premije v Sv. Jurij 225 gld., za bike 37 gld.,
 subvencijo za več občinskih stez 63 gld.; leta 1899.
 subvencijo za očeslavsko cesto 45 gld., v Ivanjcih
 60 gld., v Biserijanih 60 gld., premije za konje 50 gld.,
 za bike 32 gld., J Vuk-u, štipendije 60 gld., za po-
 žarno brambo na Mauti 28 gld., za streljanji proti
 toči 200 gld.; leta 1900 pa: štipendija J. Vuk-u
 120 gld., premije za govedo 429 gld., biserijansko
 cesto 88 gld., za strelbo proti toči (smodnik) 500 gld.
 Ostanek tega leta za leto 1901 pa je 6000 goldinarjev
 pri nabiranju 27% od teh treh let. Na to svoto pro-
 računa pa je zastop sklenil, ker ne bo treba plačati
 pravde zaradi železnice, naj se za strelbo proti toči
 za to leto (1901) vzame 6000 kron. to je, naj se
 naredijo kjer je še potrebno nova strelišča in druga
 polovica pa porabi za smodnik; saj če streljanje kaj
 koristi, je to v hasek celemu okraju, potem se pa
 še zna vzeti 2000 kron za zboljšanje občinskih stez
 itd., za konjske premije 300 kron in za bike 80 kron,
 in tako se ta prihranjeni denar, kateri je bil prihranjen
 za plačanje pravde razdeli. — Jaz nisem se nikoli silil,
 da bi bil rad načelnik našega okraja, vendar pa rečem,
 da je naš okraj bolj potreben mene, kakor pa jaz okraja.
 Polek tega pa, da nisem imel mira od nekkih judeževih
 časnikov, sem izpolnil moje dolžnosti nasproti Bogu
 in ljudem. Tudi nisem prosil nikogar da bi mi za
 svoj trud kaj dal, če pa so mi z veseljem kaj dali,
 in sem vzela, se nisem proti nikomur najmanje pre-
 grešil, saj se še po dostih krajih zgodi, da si sami
 po sili vzamejo. — Pripomniti mi je še, da je pravda
 trajala 7½ leta in smo vsako leto imeli blizu 150 gld.
 plačati našemu zastopniku gosp. dr. Gočerju, in ker
 je višja sodnija sklenila, da ima vzaka stranka svoje
 stroške sama terpeti, smo mi imeli že plačane. Toraj
 ker je plačano vse, bodejo se drugo leto naloge zmanj-
 šale — Konečno moram še izjaviti, da pošteno pa
 je vendar to, ako človek svoje dolžnosti pravično iz-

polni, najsibo to že po nemškem ali slovenskem kopitu in zahvaliti se moram našim poštenim zastopnikom, ker v vseh teh letih mojih skrbipolnih predlogov niso nikoli zavrgli.

Franc Vračko.

V smrt za bližnjega. Blizu Račjega pri Mariboru se srečavata dva proti jugu, oziroma proti severu vozeča brzovlaka. 14. avgusta okoli pol 3. ure je popravljaj ondi neki delavec brzovlaka, je delavec zagledal na progi igrajočega se otroka. Hitro je stekel, da reši otroka, a v skrajnem hipu je mogel otroka le še vreči na drugo progo. Ali v tem trenutku je že pridrl vlak ter delavca raztrgal. Toda v tistem hipu je pridrl tudi brzovlak z nasprotne strani ter povozil tudi otroka. Tako sta bila hkratu mrtva dva človeka.

Uboj. V Janišbergu pri Kapeli pri Radencih je neki fant zagnal na 60letno Marijo Žingovič s tako silo nož, da se ji je isti zabodel globoko v prsi in je žena takoj umrla.

Pomiloščena morilka. Terezo Holz iz Št. Lenarta, katero je porotno sodišče v Mariboru zaradi umora njene 9letne nezakonske hčere obsodilo na smrt na vešalih, je cesar pomilostil. Najvišje sodišče ji je prisodilo 15 let težke ječe.

Velikansko drevo. Iz Rajhenburga se nam piše: Dne 9. t. m. so nam privlekli iz Globocega pri Planini „starega očeta“ vseh jelk, to je velikansko hojo. Visoka je bila 82 metrov. Petnajst metrov nad zemljo meri jej kubično obtesan hlod 1 m 30 cm v premeru. Dolenji hlod obsega 180 kubičnih črevljev, a drugi gorenji 92. Odpadki tega orjaka znašajo 90 kubičnih črevljev. Vsega lesa brez vej je imela torej ta hoja 362 kubičnih črevljev. Poslali jo bomo v Trst. Pa sta še dve taki zverini v gozdu; podero jih skoro. Izvedenci jim prisojajo starost 11 do 12 sto let.

Od Sv. Jurija ob juž. žel. Ljubi „Stajerc“, sprejmi tudi od nas mali dopis, katerega ti tukaj pošiljam. Vem, da mi ne boš odrekel, saj sem tvoj zvesti naročnik in razširjevalec pa kako ne bi bil, ko te vsakokrat komaj pričakam, ker mi vselej toliko novega prineseš. Kako bi se te ne veselili tudi vsi, saj nam prinašaš same lepe podučljive reči in nas budiš iz trdnega spanja, kar pa ni po volji nekemu tukajšnjemu revnemu klerikalčku. Ta že dolgo ruje proti tebi. Ubožec ta, koder hodi, ne zna družega govoriti, kakor hujskati proti tebi. Pravi, naj bi tebe zapustili in si naročili nek „Fihpos“, za tega paglavca mu kar srce gori in vabi naročnike. Pretečeno nedeljo imel je v neki družini cel govor ter kvasil veliko neumnih laži. Ali mi „Stajerčevi“ naročniki nismo tako neumni, kakor so oni „Fihposovci“, da bi se naročevali na tak list, ki ga je zgolj sama laž. Kaj ne, ti na duhu bolni Valetinček in prijatelj „Gospodarjevega“ „Fihposa“ kako dobro, jako dobro si jo onikrat v naši družini skupil — ki smo bili sami „Stajerčevi“ prijatelji. Zdaj pa idi le domov in prebiraj tvojega mladega teličkarja, nas pa pusti pri miru, ker ne opraviš nič; mi smo in ostanemo pa zvesti naročniki „Stajerca“. Kadar te bode pa začel zopet hrbet srbeti, pa le pridi s tvojimi lažnjivimi

čenčami k nam, te bomo že še zopet malo pahal. Pa bodi za drugič dovolj.

„Stajerčev“ prijatelj v imenu mnogih „Stajerc“ ni zadovoljen. Jezi ga, da smo se mi zavzeli kmeta in ga varovali proti švindlariji gosp. advokata No, sedaj pa nam je poslal g. dr. Brumen sledeči popravek: „Sklicevaje se na § 19 tis. zak. zahtevam, da z ozirom na Vaš dopis priobčen pod zaglavjem „Ljubi advokat“ v št. 16 Vašega lista zdne 11. avgusta t. l. ponatisne z istimi črkami in na istem mestu sledeči popravek: Ni res, da je bila izjava Jere Mesariča „Slov. gospodarju“ dne 11. t. m. razglašena. Res da je „Slov. Gospodar“ v št. 28 zdne 11. julija t. l. prinesel neko izjavo, katera se pa ne strinja z resnico. bino rabsodbe ces. kr. okrajne sodnije v Ptujii odd. z dne 20 junija 1901 Cb III $\frac{160,1}{2}$; radi tega tudi res, da je stvar postavno urejena, in da sem jaz zastopnik Rozalije Kodrič hotel še več denarja služiti in napravil toraj kak „švindel“. Zadevno čast izjavo prebral še sem jaz le potem, ko se mi je moja zahtevanje dotični list od upravnistva „Slov. gospodarja“ doposlal. Ker sem se prepričal, da besedilo izjave skrčeno in se ne vjema z vsebino zgoraj navedene rabsodbe, še cela stvar dosedaj dognana, tem manj, ker mi upravništvo „Slov. gospodarja“ naznanja, da se je doposlala premajhna stojbina, namreč znesek po 1 K 20 v., kar zados za 8 petit vrst dočim ima že v navedenej številki ponatisnjena, protipostavno in proti volji Rozalije Kodrič skrajšana izjava devet petit vrst. Toraj mi da bi v tem postopanju bil kak sleparski čin in bi bil jaz naredil kak umetni konfuzijon. Če bi Jera Mesarič na prvi opomin, ki ji je bil dopis v pisarno prišla, bi bila plačala veliko manj stroškov kakor jih je sedaj radi tega, ker se je pustila tako in kontumacirati. Ptuj, dne 11. avgusta 1901. Anton Brumen, odvetnik.“ — V pojasnilo povem sledeče: Gosp. Repa poslal je „Slov. Gospodarju“ 1 krono 20 vin. s prošnjo, ako ponatis one izjavo stane morebiti več, naj se mu odgovori, na kaj bode še doplačal. Dalje je pisal „Gospodarju“ da se je izjava sklenila pri sodišču in se torej sme predrugačiti ali skrčiti. Vzlic temu izpustila „Gospodar“ par besed in nam se zdi, kakor da „Gospodar“ in dr. Brumen delovala skupno, da ubogi ženi Mesarič še več stroškov povzročila. Repa je g. Repa 10 kr. premalo poslal, potem bi mu „Gospodar“ toliko denarja od njega zahtevati, ne da izjavo predrugačiti. „Gospodar“ se je tudi tukaj neumno in umazano obnašal. Gospod doktor pa tako nedolžen, kakor se dela v svojem današnjem popravku in je samo žalosten izgovor, ako se odsklicuje na to, da izjava nima vseh besed, ki so vsled pobotanja določile; kajti preje je on rekel, trdil, da „Slov. Gospodar“ sploh ni prinesel nobene izjave; da pa je gospod dr. Brumen pri tej stvari učinil velik „švindel“ bomo hitro dokazali. Stran navedene pravde, ki jih je odmerilo sodišče, znaša 21 kron 72 vin. Ko je pa prišel Mesarič k dr.

menu, da bi mu plačal svoj dolg, mu je ta ljubi doktor rekel: „Ljubi prijatelj, sodišče se je zmotilo, ti moreš plačati 39 K 16 h in Mesarič mu jih je tudi plačal, četudi ni bil jih dolžan. Zdaj pa znaš račun že 57 kron 23. vin., čeprav dr. Brumen ne bi smel prav nič več priračuniti, ker je sodišče stroške že odmerilo. Vidiš ljubi dr. Brumen, to je „švindel“, to je kmečko konjederstvo, to je način, kako neki advokatje kmeta osleparijo in spravijo v nič.“

Veselo-žalosten dopis iz ormoškega okraja. Ko se je lani odprla v Ormoži nemška šola, smo se dolgo obotavljali, ali bi poslali naše otroke v njo ali ne, kajti hud vihar je takrat pihal in pretil zdrobiti poslopje od slemena do podzidja. Sovražniki te šole so si mnogo prizadeli ter odvrčali šolarje in časniki so sarkastično blatili novo podvzetje. V trdnem zaupanju do Ormožancev, ki nas še nikoli niso sleparili, smo jim naše otroke izročili, in ni treba biti žal, to smo se pred nekterimi dnevi prepričali. Svečanost, katero je priredila dne 11. julija ormoška nemška šola v prostorih g. B. Cvitkovič-a, svedoči, kar se je v komaj 9 mesecih storilo. Neverjetno lepe napredke nam je kazala razpostava šolskih del iz raznih predmetov, bodi si pisanje risanje ali ženska ročna dela itd. in naravnost čudili smo se čez zmožnosti, katere so si pridobili naši otroci v tem kratkem času. Ali ne samo to, še boljše nas je iznenadila ustmena izurjenost v nemškem jeziku. Krasna je bila igra s petjem, katera so šolarji čudapolno in točno predstavili. Tem bolje smo se čudili, ker so se te predstave večinoma le otroci slovenskih starišev vdeležili in se pri tej priložnosti, kar se tiče izgovarjanja in govornega naglasa nemškega jezika, prav izvrstno izkazali. Marsiktera mati je s solznimi očmi gledala svojo hčerko pogumno in neustrašljivo nastopati igralni oder in marsikteremu očetu je srce veselo tolklo, ko je slišal svojega sinka pred tolikimi poslušalci razne stvari predlagati iz govorišča, brez da bi se le en trenutek ustavil. Svečanost je končala cesarska pesem, katero, so z veliko navdušenostjo peli otroci vseh razredov. Razvideli smo, da so se šolarji veliko dobrega in lepega naučili, posebno pa tudi, da so v poštenem in mirnem obnašanju očitno napredovali, to svedoči strogi red, katerega smo imeli priložnost opazovati pri občnem izletu na Haindl. Ta izlet je bil zanimiv, z velikim veseljem so se ga vdeležili vsi šolarji s svojimi stariši in še mnogo drugih dobrotnikov in prijateljev naše mladine. Kaj si zdaj misli malopridnež, ki je enkrat primerjal otroke nemške šole s svinjami? Ali ga ne griva? — Ali ne pričajo vse okolščine, da je ormoška nemška šola zgled ljudskih šol celega okraja? To je res in to so vprvo zasluge šolskega vodstva. Vsem učiteljem se zahvaljujemo za trudapolne prizadeve, ter jih prosimo, da bi se v prihodnem letu zopet usmilili naših otrok in jih navajali v lepem uspehu kakor letos. Lepa hvala tudi krajnemu šolskemu svetu, ki vrlo skrbi, da se goji nemščina, brez da bi mu kdor zamogel oponašati, da hoče germanizirati. Hvala mu,

ki se je potegnil za naše otroke, ko so jih nadlegovali neki topoglavci, ter jim grajali nemški pozdrav. Omeniti moramo, da je ta stvar imela čudne nasledke. Sicer so slavnega Ivan Veseliča, tako imenovanega Žalostiča, iz sodnijske službe izbacili; nekega dečka, ki je v tem namenu krivil, na pet dni zaprli. Ali znanemu gospodu z zlatim golirom se nič drugega ni zgodilo, kakor da je bil imenovan častnim občanom nekaterih občin, ki stojijo pod robotnim poveljem nepremišljenega gospoda doktora Omuleca, kateri je kot načelnik političnega društva „Sloga“ strogo zaupno zapovedal, kar da se mora zgoditi. Hanza, Hanza, kedaj se boš zbudil?! Častitamo, gospod častni občan sub auspiciis Omulecii. Akoravno še zdaj ni repna doba, da bi koga mogel v glavi vučec napeti, se je tudi od druge strani začela predgati križna vojska na korist „političnega marternika“ in slavnega častnega občana. Pravijo namreč, da se je neki novoluteran nakanil dati prekrstiti, ter ponudil svoje moči, da bi dokazal nedolžnost dragega kučagazda. Ali globoko je zagazil. Konečno omenimo, da se je letos pri nas vršila sveta birma in da so pri tej priliki premili gospod knezoškof med drugim posebno pohvalili šolarje nemške šole, kateri so v veroznanstvu prav dobro odgovarjali, da se jim je bilo treba čuditi. Pri vsem tem so kazala spričevala v tem predmetu nasproti izreku višjega dušnega pastirja le slabe in večinoma najslabejše rede. Ne vemo, kakor je to mogoče. Kakor pravijo, je merodajni faktor vzroke raztolmačil. O Stanislaus, si tacuisses, philosophus mansisses!

Ptujsko kopališče. Zoper protin (giht) in reumatizmus je najboljšo sredstvo parne kopeli. Dobijo se vsaki torek četrtek in soboto ob eni uri popoldne v ptujskem kopališču po ceni.

Vrl patrijot. Iz Ptujске gore se nam poroča: Vrl patrijot je naš župnik na Ptujski gori, gospod Jože Sattler. Gorski tržani pripravljali smo se v soboto dne 17. avgusta, kako bi lepše proslavili god našega blagega cesarja in poslali v ta namen Jurija Werdenika k župniku prosit za možnarje. Župnik pa se je odrezal: „Za take posvetne reči ne dam možnarjev.“ — No, tržani streljali smo vseedno, a možnarje iskati smo mogli drugod. Priredili smo tudi krasno bakljado z godbo in bilo je ravsvetljeno skoro vsako okno, le gospodu župniku se ni vredno zdelo vsaj edno svojih oken razsvetljiti, pač pa se je rajši za cerkvene stopnjice skril. Po celi Avstriji in celó v drugih državah darovale so se ta dan zahvalne svete meše z običajnim „Tedeum Laudamus“, samo mi tega nismo bili deležni, ampak imeli smo v soboto samo tiho sveto mašo, dasi bi se vsaj lahko tudi na pravi dan, to je v nedeljo zgodilo, ker imamo, kakor vsem znano, jako veliko cerkev. Ob enem bodi povedano še, da je naš župnik pred nekaj leti pač možnarje rad posodil, da se je streljalo v slavo drž. poslancu Gregorecu in še enemu, ko sta imela na Ptujski gori pri Jagodiču shod!!!

Iz Haloz. Nek Haložan je v zadnji številki „Štajerca“ milo potoževal svoje križe in težave, pa glej! Gospodje pri „Gospodarju“ in „Domovini“ so se za-

radi tega hudo razjezili in strašno „šinfali“. Rekli so, da tega ni pisal noben Haložan, ampak eden od meščanov, kateri plačujejo svojim delavcem po 20 krajcarjev na dan in kmetom vinograde proč jemljejo. Jaz ne vem, če je tisti „Haložan“ ali „Kritikus“ ali kako se že oni časnikarski pisarji imenujejo, kedaj v Halozah bil, ker tako neumnost skupaj spišejo. Dandanes plačuje štajerska šparkasa in dežela delavcem 60—70 krajcarjev dne in boljši posestniki čez 30 kr.; oni pa, ki bi plačevali po 20 kr., bi pač težko kakega delavca dobili. Posebno zahvalo smo dolžni šparkasi in deželi, ker ste tako visoka plačila nastavile, ker s tem so potem tudi drugi posestniki primorani s plačili višje iti. Kar se pa tiče vinogradov, je danes skoro vsak vesel, kdor jih nima. 15 let nazaj se že ni zgodil slučaj, da bi kdo iz mesta oderuštvo gojil in skoz to kakega kmeta vničil. Mi pa nočemo naštevati koliko kmetov se je uničilo po nepotrebnih pravadah in visokih posojilničnih obrestih. Danes prišlo je pri nas že tako daleč, da živi kmet slabeje kakor viničar, in je viničarju nevošliv, ker ta nima nič dolgog, ne plača nobenih davkov, in gre vsako nedeljo v mesto po denar. Kmet mora pa posojilnici po 8% obresti dajati, plačevati davke, njegovi ušivi vinogradi pa ne nosijo nič. Dragi „Haložan“ in „Kritikus“ v „Domovini“ ne bodi hud, ali kdor nam da delo in pusti kaj zaslužiti, če tudi je malo, ta nam je vedno še zmiraj veliko ljubši, kakor tisti gospodje, ki nam hočejo požreti zadnji vinar.

Zunanje novice.

Stare srebrnjake našel. Kmet Levora iz Oplota na Češkem je hotel prezidati sprednji del svoje hiše in tu pri kopanju je našel posodo, v kateri je bilo hranjenih 360 leskečih srebrnjakov izza časa kralja Karola IV.

Modras je pičil. V letošnji vročini prikazujejo se strupene kače celo v onih krajih, kjer so drugače jako redke. V Dobrišu na Češkem je šel 13letni šolar Oskar Aschermann v gozd iskat gobe, in ko je hotel ravno pobrati platničasto glivo, ga je pičil modras v roko, ki se je ondi potuhneno skrival. Otroka so po prvi zdravniški pomoči takoj odposlali v Prago na kliniko, toda roka mu je že popolnoma začrnela, med vožnjo se ga je lotevala omotica in je malo upanja, da ga ohranijo pri življenju.

Potovalec, kakoršnega ne srečamo vsak dan, je dospel te dni v Pariz. Bil je namreč šele — 7 let star. Ker ni znal francoskega jezika, so ga peljali na policijo, kjer je pokazal svojo čepico, v kateri je imel napisano svoje ime in svoje bivališče v Bostonu. Povedal je ondi, da potuje sam po svetu, da se uči, in da ima naložen svoj denar pri raznih bankirjih po različnih večjih mestih. Dečka so izpustili, in poklical je izvoščeka, da ga popelje k bankirju po denar. Na to je ostal več dni v Parizu, ter nadaljeval sam svoje potovanje okoli sveta.

Iz čevljaskega življenja. Te dni se je vračal čevljar P. s sejma v Pragi domov. Bilo je že pozno po noči,

ko je korakal precej težko ob bregu Vltave proti svojemu domu. Razgovarjal se je sam s seboj, pivo je sicer hvalil, lé njegovi učinki in posledice mu niso bile všeč. Končno so mu noge odpovedale popolnoma službo. Sleče obleko in misleč, da je doma položi se na tla, noge v jarek ob cesti ter zaspi. Ko pa je bilo po polnoči in njega je začelo mraziti, se prebudi, vsega se ne more spomniti, nego jo, dokler je še temno. potegne brez obleke domov. Njegovo zakonsko rebro ga je sicer zgovorno pozdravilo, toda za to ni maral preveč, vleže se zdaj v mehko posteljo, da si bolj odpočije. Ko so pa v jutro šli ljudje v Prago ter so našli pri cesti in blizu Vltave znano jim črevljarjevo obleko, mislili so, da se je vtopil, in župan je sam šel k nesrečni vdovi črevljarjski, da jej naznani žalostno poročilo, obleko je prinesel s seboj. Toda črevljarka se ni nič užalostila. „Tam-le pogledjte nemarneža na postelji, kako smrči; bila sem že v skrbeh, kje je obleko pustil, no hvala vam, da ste mi jo prinesli.“

Lačen ženin. V neki župni cerkvi v Pragi imela se je vršiti poroka. Po ondašnji navadi gresta ženin in nevesta pred mašo, oziroma pred poroko k izpovedi. Potem pa imata še kakih deset minut čakati. V tem pa se je lotila ubogega ženina grozovita lakota, ne obotavlja se, je zapustil cerkev, nevesto, svate ter jo nagloma mahnil v najbližnjo gostilno, kjer se je pošteno najedel in napil, da dobi „korajžo“ za odločilni korak v novo življenje. Ondi pri skledih pa se je nekoliko predolgo zamudil, in duhovnik, nevesta in svati so morali čakati, dokler se gospod ženin ni vrnil. Končno je vendar prisopihal, hitro si je še obrisal na ponosnih brkih ostanke jedi, pokleknil k altarju ter je po obredniku trdil: da si nevesto jemlje iz ljubezni, da ji bo do smrti zvest itd.

Zaljubljeni pikolo. Pred tednom je v Benešovu pripihal na kolodvor vlak in hitronogi pikolo je bil na to ponujal lačnim popotnikom sveže pivo in tople frankfurterice. Komaj pa se je vlak začel pomikati k daljšemu diru, odložil je 15-letni Ganimed svojo „robo“ v stran ter je skočil na železniški tir pred vlak. Vzrok njegove smrti je bila — nesrečna ljubav do neke mestne Kleopatre, ki pa je za 10 let starejša in je na sladko ljubavno pismo pikolovo odpisala osodepolne besede: „Še premlad in preneumen“.

Straža je ustrelila človeka. Blizu centralnega pokopališča na Dunaju stoji vojaško skladišče, o katerem pripoveduje ljudstvo čudne stvari. Trdi se, da je izginilo brez sledu že več straž in da so napadli tam nekaj navadnega. Te dni je imel stražo oddelek bosenskega polka št. 4. Opolnoči sta stražila Bošnjaka Lovienić in Lianjak. Straža je jako ostrina in odgovornosti polna. Nakrat je priletelo na stražarja nekaj kamenja in zemlje. Na to sta zagledala belo prikazen. Zaklicala sta ji, naj se oglasi. A molče je šla proti njima. Tedaj ustrelil Lovienić, prikazen je padla. Ko sta stekla na mesto, sta našla golonkega človeka, ki je imel pod pazduho telovnik in suknjo. Bil je ustreljen. Kdo je nesrečnež, ni znano. Vrši se preiskava, a brez uspeha. — Nekateri listi

poročajo, da je ustreljenec identičen z delavcem Seb. Mrzeno, ki je bil tisti večer pijan in bržčas vojakov zlic preslišal ter našel zato smrt.

Urtrev zločina. Pred kratkim je umrla v Budimpešti mlada lepa žena vsled grešne manipulacije svoje babice. Mlada gospa je bila v blagoslovljenem stanju, a bi se bila rada tega osvobodila. Babica Ivana Brenner je bila pripravljena izvesti zločin. Toda gospa je začela strašno krvaveti in pozvani zdravnik je izjavil, da jej ni več rešitve. Tedaj je žena priznala svojemu možu, da je dala babici 40 kron za njen grešni posel. Gospa je kmalu umrla, njeno morilko pa so zaprli.

Nečloveški zločinec. Sluga Gradinger na Dunaju je v spanju petkrat zabodel svojo priležnico vpricho poleg nje spečih otrok. Na to si je prerezal vrat. Oba sta bila mrtva. Otroci 4—8 let pa so bili priča tega groznega čina.

Drama na kolodvoru. Na kolodvoru v Zolyjom na Ogrskem je čakala na vlak mlada ženska. Ko je stopil iz vagona mlad mož, ga je ženska polila z vitrijolom, da je bil ves opečen ter da je takoj omedlel. Tudi ženska se je opekla, in zgorelo ji je celo oko. Bajje ji je bil mladenič nezvest.

Trpinčenje po španskih ječah. Neki list je ovadil, da v Vichu v Kataloniji trpinčijo ljudi, zlasti štrajkujoče delavce. Preiskava je dognala, da je pisal list nesnico. Zato je nastala med delavci velika razburjenost. Če krivci ne bodo kaznovani, nastanejo bržčas nemiri in izgredi.

Iz tragredije — veseloigra. V okolici Pešte je živel bogat vdovec s sinom. Starec, 60 let star, se je zaljubil v deklico najlepših let. Stariši so bili s tem zadovoljni ter so prisilili dekleta, da se je s starcem zaročila, ter da se je pripravila že poroka. Na dan poroke pa je deklica izginila. Iskali so jo povsod in jo našli končno v vodnjaku. Skočila je vanj, da bi se utopila, a k sreči je padla v čeber, tako, da je ostala njena glava nad vodo. Ko so jo potegnili iz vodnjaka, je bila brez zavesti. Ko se je zavedla, je odločno izjavila, da pojde rajši še enkrat v vodnjak kakor s starcem k poroki. Svatje so se na to razšli domov. Ali čez dva tedna so se sešli iznova. To pot pa se je poroka deklice izvršila vendarle. Deklica je bila celo jako dobre volje, saj jo je peljal pred oltar — starčev sin, katerega je že dolgo ljubila skrivaj.

Vino — pijača za konje. Na južnem Francoskem je veliko pomanjkanje konjske piče, zato so domači kmetje in viničarji iztuhtali jako redilno sredstvo za konje — krmiti jih z vinom. Najpoprej so ga mešali z vodo, toda pozneje manj in manj, in konjem se baje jako dobro godi. Sicer pa na Bavarskem že zlavnaj napajajo konje s pivom.

Hudiči so lovili neko jutro v Ljubljani nekega Leopolda Bobka. Isti je namreč pritekkel na južni kolodvor k tam službujočemu stražniku, naj odpodi hudiče, kateri ves čas za njim letajo. Bobek je strasten alkoholist, zato se mu je bilo v glavi zmešalo.

Pet dni v studencu. V francoski vasi La Coudray popravljal je delavec Louis Simon studenec. Zidina

se je odkrčila ter zasula nesrečneža. Petnajst na pomoč poklicanih vojaških pijonirjev ga je moglo najti šele peti dan. Bil je še živ, sam pa je pravil, da se mu zdi, kakor bi bil komaj le 24 ur zasut. Ko je prišel na sveži zrak, je omedlel od lakote; zapazili so tudi na njem, da so mu od groze osiveli lasje. Zdravnik ga je koj vzel v svojo skrb, zdaj pa je zopet okreval in nadaljuje delo.

Koliko stanejo divje živali? Po raznih zverinjakah so nekatere živali iz afriških in ameriških krajev, ki stanejo včasih lepo svoto denarja. Nosorog, žirafa, slon, stanejo po 20.000 kron, za afriško gorilo se plača še veliko več, najdražji pa je menda tapir ali morsko prase, za katerega se plača do 35.000 kron.

Človeška glava sredi ceste. Pred dvema tednoma je našla neka mlekarica na cesti iz Laaba na Nižje Avstrijskem sredi ceste človeško glavo. Telesa ni bilo. Dognalo se je, da je glava nekega samomorilca, ki je ležal ondi že več tednov. Može, ki so samomorilca spravili v rakev, so na že odpadlo glavo pozabili in odnesli le telo. Ko so truplo spravljali, je bil vihar in je vladala tema. Tako jo glava obležala.

Samomorilec — čudak. Bivši dunajski dvorni vrtnar Iv. Kluch je oslepel ter se je v Brodzeju na Češkem iz obupa ustrelil. Predno se je usmrtil, je vzel iz hranilnice ves svoj prihranjeni denar, zbral je vse vrednostne papirje, srečke itd. ter vse skupaj zažgal v peči. Tako je zgorelo več tisočakov! Nato je pohodil in uničil še svojo zlato uro in se — ustrelil.

25 let živa pokopana. V Poitiersu so prišli pred kratkim strašnemu zločinu na sled. Neka gospa Mounier je imela v zporazumljenju s svojim sinom, svojo hčer Blanšo 25 let zaprto v sobi, v katero ni nikdar prisijal solnčni žarek. Jesti sta ji dajala silno malo in najslabejše, soba pa ni bila nikdar pometena. Dekle, ki je bila pravcati skelet, se je v bolnišnici že precej popravilo, samo hoditi in govoriti še ne more. Dobrodušno in veselo je, samo o njenih sorodnikih ne sme nihče govoriti, ker postane sicer takoj divja in nemirna. Mater in njenega sina so zaprli, a so mater zopet izpustili; šla je v neki samostan, kjer je pred par dnevi umrla. Sojen bode sedaj samo sin.

Prašiči — morilci. Iz Arada na Ogrskem poroča se sledeča grozovita vest. Kmet Kecskemeti padel je pred nekoliko dnij na dvorišču, svoje hiše v omedlevico. Na dvoru ni bilo nikogar, ki bi mu pomagal. V tem so se vrgli prašiči, ki so bili blizo hlevov na dvorišču, na kmeta ter so mu pregrizli trebuh in požrli njegov drob; tudi obraz nesrečnežev so tako razjedli, da ga ni bilo mogoče poznati.

Dvoboj med ženskama. V boulonskem gozdliču pri Parizu sta se hoteli duelirati v Parizu znani gospodičini Arma Daubry ter Jeanne Kessler — radi ljubimca, katerega je vzela prva drugi. Sablja je imela razsoditi, katera izmed nju ima nanj pravico. Toda ljubimec, ki je zaman miril tekmovalki, je ovadil vse policiji — ta pa je prepričala nevarno bitko modernih amazonk.

Koliko stane voznja v balonu? Napolniti balon, to je najdražja zadeva, ter stane za navadno voznjo

blizo 200 kron. Dalje treba računati za vožnjo po železnici nazaj, za zmotanje balona, za pripeljanje na kolodvor tudi kakih 100 K, tako da navadna enkratna vožnja stane 400—500 K. Ako pa včasih poškoduje balon dimnike, sadna drevesa, strehe, vrte itd., potem je včasih treba povrniti precej veliko škodo. Civilna vožnja je navadno zato cenejša, ker se v balon lahko privzamejo radovedni potniki, ki plačujejo od 50 do 1000 K „vzletnine“.

Mravlje so umorile otroka. V minolih dneh je šla žena delavčeva, Marija Jelínkova v Marijinih toplicah s šest tednov starim otrokom na njivo — odložila je otroka in opravljala svoje delo. Otroek je jokal, pa zato se mati ni brigala. Še le po pol uri, ko gre vendar pogledat otroka, je zagledala strašen prizor — otrok je bil od mravelj obsut. Vse polno jih je bilo v ustih, v nosu, v ušesih in obraz je bil ves otekel. Jelínkova je brž odnesla dete k zdravniku, toda bilo je že pozno. Otroek je umrl v neznanskih bolečinah malo ur pozneje.

Nenavaden obed. V Rochestru, v Zjedinjenih državah je povabil k sebi neki poznavalec kač na čast profesorju Daviesu 18 učenjakov naravoslovcev, ter jim je napravil obed iz samih kač z različnimi finimi prikuhami. Jedli so pražene vodne kače, pečene klopotiče, kuhane tigraste kače, pečene kače velikanke itd. Mesto šopkov so krasile mizo raznovrstne kače v steklenih hišicah; tudi po stenah so bile videti kože in okostja kač. Vsem gostom brez izjeme je ta obed jako ugajal, samo zjedinili se niso v mnenju, je-li kačje meso slično po okusu kokošnjemu ali telečjemu.

Gospodarske stvari.

Jesensko oranje. Marsikdo si bo mislil, kaj bom že jeseni svoje njive oral, saj imam spomladi v aprilu časa, da izorjem za pšenico, rž, oves in ječmen; kadar to posejem, mi ostane še dosti časa za turšico, lan, krompir in druge rastline. Toliko let že gospodarim in vem, kdaj in kako moram krompir saditi. Storim, kar mi je storiti, drugo pa prepustim božjemu blagoslovu. Tako je mnenje našega kmeta o jesenskem oranju ali o pripravi njiv jeseni za spomladansko setev. Preverjeni smo, da bode komaj vsak petdeseti kmet mislil: morebiti bi vendar dobro bilo, ta nasvet poslušati; storil seveda ne bo nič; drugi pa se bodo našim nasvetom celo posmehovali. Korist jesenskega oranja je neprecenljivo velika. Vsi pametnejši kmetovalci so jo že davno spoznali in se tudi po tem ravnaajo. Na Češkem so razumnejši kmetje, ki posnemajo večinoma grajščake. Oni preorjajo že jeseni vsako njivo po enkrat ali dvakrat, pridelujejo pa tudi še enkrat več vsakega žita kakor naš kmet. Tudi vidimo po vseh deželah premožnejše kmete, le pri nas so večinoma reveži, ker ne znajo iz zemlje dvakrat večjih pridelkov dobivati. Še celó naše graščine in mali graščaki nimajo boljših pojmov o umnejšem obdelovanju sveta; tudi oni hodijo rakovo pot. Koristi jesenskega oranja so: 1.) V izorano zemljo pride več solnčne svetlobe, gorkote, zraka, rose, dežnice, mraza

in snega. Vse to vpliva na posamezne dele zemlje, da se nekoliko predrugačijo ali raztopé. Mrtva zemlja tako prezebe, da postane našim rastlinam rodovitna. V zraku je veliko snovij, ki pridejo v izorano zemljo, na primer ogljikova kislina in amonijak; obe sta potrebni živež našim rastlinam, brez njiju ne more rasti nobena. V neizorano njivo pa teh snovij iz zraka ne more obilo priti, zato ostane nerodovitnejša. 2. Mrtva zemlja se napije vode in zraka, ki raztopita veliko rudninskih solij in jih pripravita rastlinam v uporabo. Rastline ne uporabljajo neraztopljenih solij in zato jim ne morejo nič koristiti. Mrtva zemlja je sestavljena iz mnogih nerastopljenih, rastlinam neprikladnih rudninskih solij. Mrtva zemlja postane rodovitna, ako njive jeseni preorjemo. Z jesenskim preoravanjem smo njivo brez gnoja prihranili, saj dostikrat oranje njivi več koristi kakor gnojenje. 3. Jesensko oranje nam daje priliko, da njivo poglobimo. Jeseni smemo vsako njivo globoko orati in tudi mrtvo zemljo izoravati, ker se pozimi vsa predrugačijo. Tiste njive, ktere bodemo spomladi s peso, z deteljo, s krompirjem in z lanom posejali, lahko globoko orjemo. Z jesenskim oranjem vse njive lahko leto za leto bolj poglobimo. Marsikdo utegne ugovarjati, kako bom pa potem s svojimi slabimi volički oral, saj se sedaj komaj 4 palce globoko brazdo vlečejo? Proč z lesenim plugom, pa bode mogoče tudi s slabo živino veliko globoko orati! 4.) Ker jeseni lahko globoko orjemo, se naša orna zemlja v nekoliko letih poglobi in vse rastline nam potem v njej veliko bolje obrodovajo kakor poprej v plitvi zemlji. Pesa, lan, konoplje, detelja in še mnoge druge rastline segajo s svojimi koreninami po več palcev, pesa in detelja do 3 čevlje globoko v zemljo in si tam iščejo živeža. Če jim globoko preorjemo, se v preoranem svetu dobro vkorenijo in okrepe, da potem iz spodnje zemlje uspešneje srkajo živež. Tako globoko oranje se nam gotovo dobro izplača. V globoko izorani zemlji raste lucerna po več let kakor v plitvi; sploh vsaka rastlina nam veliko bolje rodi. Z globokim jesenskim oranjem si poljske pridelke množimo in sami sebe bogatimo. 5. Koliko stane pri nas plevel spomladanskih rastlin, okopavin, krompirja, pese, korenja, lanu, ječmena itd., vsak sam lahko presodi. Posebno raste plevel, koder je podnebje mokro, tako obilno, da včasih plevel več stane, kakor je ves pridelek vreden. Proso se mora dostikrat zaradi pleva podorati in tudi za plevel drugih rastlin se mnogokrat toliko potroši, da plevel pojé ves dohodek. Kaj je vzrok tako obilnemu plevelu in kako ga učiniti? Če jeseni svoje njive preorjemo, v preorani njivi plevelne korenine zmrznejo in segnijo. Vsak ve, da vsaka rastlina tem bolje raste in tudi bolje obrodi, kjer ni plevela. Če to vemo, moramo tudi na to gledati, da njive čistimo. Z jesenskim oranjem njive laže čistimo plevela kakor spomladi z drago pletvijo. 6. Naše rastline: lan, proso, konoplje, krompir in repa hočejo dobro, rahlo zemljo; v trdi ilovici ne morejo dobro obroditi in če jim to trdo ilovnato zemljo samo spomladi preorjemo, ni še postala tako rahla, kakor zahtevajo

rastline. Vsak tudi ve, da zemlja postane tem rahlejša, čim večkrat je preorana, še bolje pa pospešuje jesensko oranje rahlost zemlje, ker jo mraz pozimi dobro razdrobi. 7.) Veliko črvov in mrčesov je v strnišču, ki so v neizorani zemlji proti mrazu pozimi prav dobro zavarovani; ako pa njivo jeseni preorjemo, jim razrušimo njih gnezda, mraz jih hitro zasači in popolnoma uniči. Ta se bode mnogim zdela bosa, ker ne vedo, da ima vsaka naša rastlina po več ali manj mrčesov, ki v strnišču ali pa blizu korenin v površju zemlje prezimijo in ktere le mraz in zimska mokrota lahko uničita. 8.) Ob lepih jesenskih dnevih imamo zadosti časa, da njivo po dvakrat ali tudi trikrat preorjemo, kakor kaka rastlina zahteva in s tem oranjem si spomladansko obdelovanje veliko skrajšamo. Mislimo si Gorenjca, kako mora spomladi kepe za lan razbijati. Ko bi jeseni njivo globoko preoral, bi spomladi pri zadnjem in predzadnjem oranju ne imel nobene kepe, ne bilo bi mu treba za razbijanje kep nobenega krajcarja potrošiti, lahko bi druga poljska opravila opravljal in se ne mudil z neumnim razbijanjem kep. 9.) Spomladi je prav težavno, težke ilovnate njive, posebno ob deževju dobro zrahljati. Dostikrat se spomladanska setev zakasni samo zaradi mokrote. Ko bi pa njive, ktere spomladi posejemo, jeseni preorali, bi se spomladi hitreje osušile in lahko bi jih prej obdelali in obsejali. Z jesenskim oranjem dosežemo tudi to, da spomladi vsa jara žita in druge rastline posejemo o pravem času. Kasna spomladanska setev dostikrat zakrivi slabo žetev. 10.) Ovsu nam na peščenih tleh ni treba narediti prerahle njive, vendar mu pa jesensko oranje več koristi kakor spomladansko. Spomladi posejemo oves po že izorani njivi in ga samo z brano podvlečemo. Iz tega je razvidno, da smo si spomladi oranje prihranili in da nam dosti časa ostaja za druga opravila. Tukaj smo navedli mnogo razlogov za jesensko oranje. Da bi le naši bralci tako ravnali in bolj zanikarnim svojim sosedom o koristi jesenskega oranja kaj razjasnili. Slovenski kmet pusti: kadar svoje pridelke: ajdo, repo, krompir in korenje s polja spravi, njivo vso zimo v plevelu ležati, šele spomladi jo za kake 4 palce prav slabo preorje in potem precej poseje. Na tako slabo izorani in prerahljani njivi ne more nič obroditi. Turšica, lan, krompir, detelja, itd. hočejo že jeseni preorano njivo imeti, posebno če je zemlja ilovitna, ktero je včasih treba dvakrat orati. Z jesenskim oranjem si bode vsak kmetovalec toliko več prikmetoval, da s tem lahko davke poplača. Jesensko oranje izda toliko, kolikor pol gnojenja; od njega je odvisna prihodnja letina. Naj si vsak nevernež po eno njivo preorje jeseni in se sam prepriča, koliko ji bo koristilo; drugo leto mu ne bode treba več svetovati. „Kmetovalec“

Imam dve leti staro junico, ki se pomišlja vsakih 17—20 dnij in je bila že večkrat pri biku, pa ne ostane breja, dasi sem bika že premenil? Kaj mi je storiti? Odgovor: Vzroki te prilike so največkrat bolezni sluzne kože v maternici ali v jajčniku, zarastjen maternice itd. Te bolezni določiti in ozdraviti

je reč živinozdravnika. Mnogokrat je pa vzrok prevelika debelost in zlasti otolščenje jajčnika. Tudi biki, ki prevečkrat plemene morajo biti krivi. Skusite privedi junico od plemenitve tako-le: 1. Če je junica debela, prikrajšajte ji krmo in skrbite, da se bo zadostno pregibala na planem že pred pojanjem. 2. Predno junico peljete k biku, utrudite jo nekoliko na dolgem potu. 3. Menjajte bika ter izberite kakšnega bolj oddaljenega, o katerem veste, da je krepak in da nima dosti krav. 4. Puščajte junici pred oplemenitvjo. Končno Vas opozarjamo, da so živali, ki se kar naprej pojajo, a se nikdar ne obreje; take živali so bolne, in sicer največkrat je tične ter jih sploh ni ozdraviti.

Moji prasiči imajo grinte, dasi strogo pazim na snago in jih vsak dan izmivam. Izmivanje pa nič ne pomaga. Ali so to res grinte, kakor sosedge trdijo, od česa nastanejo in kako jih je mogoče zatreti? Odgovor: Prasiči imajo res grinte, ktere povzročijo majhna živalca, in sicer neka pršica (*sarcoptes squamiferus*). Grinte se vselej nalezejo in nikdar ne nastanejo same od sebe. Grinte se najprej pokažejo na trepalnicah na licu, potem na hrbtu in nazadnje na notranji strani stegen, in sicer v obliki otrobom podobnih luskin. Poznej se narede sive kraste, koža se zdebela in se zgrbanči. Zatirati pršice ni težavno in je večinoma uspešno. Najprej se kraste omehčajo z milnico iz zelenega mila in potem se ves život, posebno pa polni deli prav temeljito vtro in izperejo z vodo, kteri se na vsak liter dodane 50 gramov lisola ali kreolina. To delo se ponovi čez 8 dnij in drugič čez tri tedne. Svinjak je seveda treba vsestransko temeljito osnažiti.

Štajerska
ROGAČKA
KISELA VODA **Jempel** in Styria vrelc
OSVEŽUJOČA PIJAČA. Nепresegljiva zdravilna voda. 285

V najem se išče

prostor za malo štacuno. Ponudbe pošiljati so na upravnništvo „Štajerca“. 285

V najem se da trgovina

na dobrem kraju brez konkurence. Vprašanja sprejema upravnništvo „Štajerca“ 286

Imam še 5 polovnjakov rudečega in

25 polovnjakov izvrstnega vina

iz že dobro znanega hriba Vinarje po primerni ceni na prodaj. Spoštovanjem **Anton Pseničnik**, posestnik, Prihova, pošta Konjice. 288

Lep, skoraj nov

koruznjak

(Kukuruzbehälter) proda 290

Maks Straschill na Bregu pri Ptujih.

Dr. Rose balzam | Praško domačo mazilo

za želodec

iz lekarne B. FRAGNER-ja v Pragi

je že več kakor 30 let občno znano domačo zdravilo slast vzbujajočega, prebavljanje pospešujočega in milo odvajajočega učinka. Prebavljanje se pri rednem uporabljanju istega sredstva okrepečuje in obdržuje v pravem teku.

Velika steklenica 2 K, mala 1 K.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Proti vpošiljavi K 2:56 se pošlje velika steklenica in za K 1:50 mala steklenica na vse postaje avstro-ogerske monarhije poštne prosto.

VARILO! Vsi deli anabalaže imajo zraven stoječo postavno deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga:

lekarne B. Fragnerja v Pragi, c. in kr. dvornega dobavitelja „pri črnem orlu“
Praga, Malá Strana, ogel Nerudove ulice.

Razpošilja se vsaki dan. — Zaloga po lekarnah v Avstro-Ogorskem, potem v Ptujju v lekarnah g. Ignacija Behrbalk in g. Hans Molitor-a v Celju pri M. Rauscher-ju in Otto Schwarzl-u; v Slovenskem Gradcu pri Gustav Uxa-tu in pri g. Maks Leyrer-ju v Radgoni. 101

Pozor!

Pozor!

Za samoizdelovanje domačega iesiha rabi se „jedilna esenca“. 3½ kg. te esence na 100 litrov vode, da izorsten dopelesig. Kg. 70 kr.

Za ložje preskrbovanje tudi v odprtih steklenicah po 25 kr.; ta vsebina s 5 litri vode pomešana, da 5 litrov izorstnega domačega iesiha

K. WOLF, drogerija v Mariboru, Herrengasse šte. 17.

Pazi naj se ime firme.

229

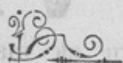
V najem se da

271
novozidana pekarija na lepem prostoru blizu rudokopa, kjer daleč na okrog ni nobene pekarije ali konkurence. Ponudbe je poslati pod šifro: „S. M.“ pošta Konjice (Gonobitz).

Sprejme se učenec

272
za mešano trgovino pri Antonu Jaklin-u v Vitanji. (Weitenstein). Isti imeti mora dobro solsko izobrazbo in je iz dobre hiše.

LAMPIJON I

227

v največji izberi in po najnižjih cenah priporoča

W. BLANKE v PTUJU.

Išče se močen fant

za vožnjo pive.

J. Strashil v Ptujju.

277

Razglas.

Veliki letni in živinski sejem na Bregu pri Ptujju bode se vršil dne 26. avgusta 1901. 278

Kovačija in kolarija (Wagnerei)

s stanovanjem se da v najem. Več pove:

J. Pavaletz

v Št. Juriju v Slov. goricah.

279

Pridno, pošteno in trezno

majersko družino

(Maierleute)

katera se razume tudi z živinorejo, sprejme se s 15 novembrom. Prosilci predstavijo naj se osebno pri **W. Blanke** v Ptujju.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven klalnice in plinarske hiše postavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi i. t. d. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d. 30

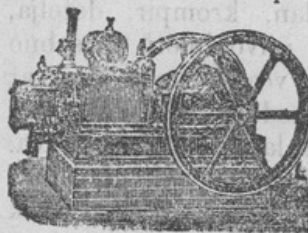
Ad. Hochejerja

glavno zastopstvo marienfeldske tvornice motorjev in lokomobil (Marienfelder Motoren- und Locomobil-Fabrik)

Dunaj VIII/2 Josefstädterstrasse 64

nasproti postaje mesne železnice „Josefstädterstrasse.“

Zaloga motorjev in lokomobil, ki se gonijo s petrolejem, bencinom, špriitom in plinom.

Nikake nevarnosti glede ognja ali da bi se raznesli, so vedno pripravljene za delo. — Najboljši in najmočnejši stroji, kar se tiče vstrajnosti. — Primerni za kmetijske, industrijske in druge namene. — Popolne mlatine priprave. — Mlatilnice od Hofherrja in Schranza.

Gonilni stroški ene konjske moči za eno uro samo 4 do 6 vinarjev!!

Ceniki brezplačno in poštne prosto. 106

Styria biciklji (Fahrräder)

danes pripoznani najboljši fabrikati po 200, 220, 240, 260, 280 in 300 kron priporočata

brata Slawitsch v Ptujju.

Dobri stari biciklji se dobijo po nizki ceni.

Ceniki (Preiskourant) brezplačno. 204

„Štajerc“

izhaja vsaki drugi četrtek,
prinese najnovejše novice in zastopa interese kmečkega stanu.

Štajerc stane za celo leto s pošto vred samo
1 krono 20 vin. ali 60 kr.
in izvodov stane na leto 6 krone 60 vin. s pošto vred.

Naslov: „Upraviteljstvo Štajerca v Ptuj.“

Izboren jabolčni mošt

100 litrov 20 kron,

če se ga kupi več, je ceneje. 260

Sadno kletarstvo **Jos. Pallos** v Celji.

H. MORELLY

poprej Franc Petrowitsch

slikar, barvar in trgovina z barvami (farbami)

v Ptuj

naznanja slavnemu občinstvu, da se je prestavil iz
ogerske ulice (Ungarthorgasse) k veliki cerkvi
Bahnhofgasse št. 5 poleg gostilne g. Knausa-
(Judennatzl)

in priporoča svojo obilno založeno zalogo

najboljših oljnatih barv za okna, vrata, pohištvo
i. t. d., dalje suho barvo za malanje hiš, dobri,
hitrosušeci firnež, ki ostane svetel; vsakovrstne lake
trpentin, polituro, brunolin, sikativ, orehovo
pajco, glaspapir, pinzenštajn, abcučpapir za
fladrati, kakor tudi mnogovrstne čopiče (pinzelne)
in pinzelne za belenje malanje in slikanje. Nove
muštre ali patrone za hiše barvati, zlati in
srebrni prah za podobe in rome zlatiti ter druge
v to stroko spadajoče stvari

vse frišno blago in po najnižji
ceni. 177

Zaradi družinskih razmer

se eno, v najljepši legi ležeče dobro vzdrževano **vinogradniško posestvo**, obstoječe iz circa 7 oralov trsja, od katerega je že čez 1 oral zasajenega z novimi, dohodke nosečimi, ameriškimi trtami; čez 1 oral sadnega vrta s krmo in pašo, čez 10 oralov gozda, 2 viničarij, 1 male hiše (Herrenhaus) z dvema sobama, kuhinje, kleti, preše, živinskega in prasičjega hleva, kalnice za steljo in strelne postaje, 3 komade živine; vse v najboljšem stanju je v **Gorci** (Gorzaberg) fare sv. Trojica v Halozah ležeče, s pohištvom skupaj ali na drobno, po prav nizki ceni takoj proda.

Vprašati je pri lastniku

J. Pobeschin-u

v Mariboru, Tegethoffstrasse 35. 253

Al. Kranegger,

kamnoseški in stavbeni mojster

v Mariboru, graška cesta

pri kolodvoru

priporoča svojo veliko zalogo

nagrobni spomenikov

iz vsakovrstnega marmora.

Izdelovanje nagrobni kamnov in predelovanje starih kamnov in napisov.

Zaloga in izdelovanje **mlinskih kamnov** in kamnov in kamnov za žrnle. 213

Fritz Rasch

trgovina s knjigami

in papirjem

v Celji

priporoča svojo veliko zalogo šolskih knjig in pisalnih potrebščin, kakor tudi molitvenih knjig, koledarov in zabavnih spisov v največji izbiri in po najnižjih cenah. 259

Kužigarni v Ptuj in Mariboru.

Vil. Blanke-jevi

Velja samo 50 h, po pošti 60 h ter se dobi v

KOSI: Vinogradniki!

Jako važna knjiga za vsakega vinogradnika

Ravnokar izišla

Trgovina

z špecerijo, kolonijalnim blagom, delikatesami in mineralno vodo.

TRAUN & STIGER v Celji.

Mestna hranilnica v Celji.

1. Celjska mestna hranilnica nahaja se v lastnem zavodnem posloplju, Ringstrasse števil. 18.
2. Hranilni vložki obrestujejo se s 4% nimi obrestmi; rentni davek trpi hranilnica. Stanje vložkov znašalo je koncem leta K 8.833.560,42.
3. Posojila na hipoteke se s 5% nimi, menična posojila s 5 1/2% nimi in zastavna posojila proti 5% nimi obrestmi oddajajo.
4. Hranilnica daja v najem železne blagajnične predale pod zaklepom najemnika in pod sozaporom hranilnice v varno shranjenje vrednostnih papirjev; prevzame tudi odprte depote.
5. Vplačila v Celjsko mestno hranilnico zamorejo se tudi potom vložnega lista ali čeka poštne hranilnice na račun števil. 807-870 izvršiti. Vložnice se oddajajo na zahtevanje.
6. Podružni zavod in Giro-Conto avstr. ogerške banke.
7. Kreditno in posojilno društvo »Celjske mestne hranilnice« daja menična posojila proti 5 1/2% nimi obrestmi.
8. Uradne ure za stranke so ob delavnikih od 9—12 ure dopoldne določene do preklica.

Ravnateljstvo.

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam

z zeleno nunsko varstveno znamko 12 malih ali 6 velikih steklenic K 4 — poštne prosto.

A. Thierry-ja Centifolien-mazilo za rane
2 lončka K 3.50 poštne prosto razpošilja proti plačilu v gotovini

A. Thierry-jeva lekarna „pri Angelju“ v Pregradi
pri Rogatec-Statina.

Dunaj, centralni depo: lekarnar C. Brady Fleischmarkt 1
Budapešta: lekarna J. v. Török in dr. Egger.
Zagreb: lekarna S. Mittelbach.
Na drobno dobiva se poovsod. 137

Prodaja in prevzetje

vsakovrstnih popravil optičnega blaga kakor nanosnikov (Zwicker) očalov, barometrov, termometrov, daljnogledov, vage za mošt, vino, žganje, jesih, libele (Wasserwagen) itd. itd. pri

KARL ACKERMANN-U, urarju

trgovina z urami, zlatnino, srebrnino in optičnim blagom v **Ptjuju** v gledališkem posloplju. 182

Kopitni in vozni kovaški pomočnik se sprejme ročno pri
J. Leskovarju
kovaškem mojstru v Oplotnici. 273

Otvoritev trgovine.

Podpisani dovolim si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem v hiši števil. 1 na glavnem trgu odprl

urarsko obrt.

Obilne izkušnje, ker sem deloval v najslovitejših delavnicah, me vsposobljajo, vse v to stroko spadajoča dela najsolidneje in pod jamstvom izvršiti.

Priporočam tudi mojo dobro sortirano **zalogo vsakovrstih ur.**

Priporočam se za mnogobrojen obisk.

Spoštovanjem

Karl Penteker

urarski mojster v Ptjuju.

275

• Kot najlepša birmska darila priporočam •

Molitvenike

veliko izbiri v najlepši vezi po najnižjih cenah

W. BLANKE v Ptjuju

Glavni trg • • • • • Ungertbergasse
nasproti mestne župne cerkve. nasproti veliki vojašnici.

Seiger-jeva

trgovina z knjigami in pisalnimi potrebščinami v Celju, glavni trg 2,
priporočam svojo največo zalogo molitvenih in šolskih knjig in ljudskih (narodnih) spisov. 20/f.

Hiša števil. 16 v Zaverču

s sadnim vrtom in vrtno zelenjavo, se da v najem eventual pod ugodnimi razmerami proda; ona stoji ob cesti Ptuj-Varaždin, je tedaj za kakega penzionista, trgovca ali obrtnika jako prikladna. Vprašanja naj se pošljejo: 264.

Franz Freiensfeld, Celovec, Freidenbergerstrasse Nr. 12

Preselitev obrti.

Imam čast, mojim cenjenim odjemalcem, in p. n. občinstvu najljubnejše naznaniti, da sem svojo obrt iz Bürgergasse preselil na

glavni trg števil. 14.

Opirajoč se na mnogoletno vodstvo obrti v tej stroki in na obisk mojsterskega kurza na Dunaji, smem upati, da se mi bode posrečilo, vsem željam svojih cenjenih odjemalcev popolnoma ugoditi.

Prosim torej na mojo firmo blagohotno ozir vzeti in mi v slučaju potrebe z napravljanjem oblek zaupati, za kojih izvršitev pri najnižjih cenah bodem se potrudil vsaki čas. Obmem si dovolim, na svojo obilno zbirko vzorcev tu- in inozemskih štofov, kakor tudi na vpogled mojim odjemalcem na razpolago danih modnih časnikov opozoriti.

Nadaljnih naročil nadejoč, se beležim vsim spoštovanjem

A. Masten

krojač za uniforme in civilne obleke

274

Jako sloveč lokal

Praviljen za konfekcijsko in mešano trgovino s trafiko, v sredini nekakega cvetočega trga na Spodnjem Štajerskem, odda se kakemu sposobnemu trgovcu v najem, aventuelno pozneje hiša z lepim posestvom proda.

Ponudbe je pošiljati upravništvu „Štajerca“ v Ptuj pod šifro „J. K.“ 282

Sprejme se učenec iz dobre hiše in z dobro šolsko izobrazbo, za mešano trgovino. Ponudbe naj se pošiljajo upravništvu „Štajerca“ v Ptuj. 284

Trgovski pomočnik (Commis)

in dva učenca, nemškega in slovenskega jezika, možni, iz solidne družine, se sprejmejo takoj v trgovino z mešanim blagom Jos. Winkler-ja v Slov. Gradcu. 276

Razglas.

Na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru vršil se bode od 16. do 21. septembra letošnjega leta kurs za vnovčenje sadja in zelenjave (Obst- und Gemüseverwertungskurs). V istem času bode se o žetvi, shranitvi, razpošiljavi in prikladni predelovalni metodi sadja za kmetijsko blago, v teoriji in praksi podučevalo.

Razen tega bode se tudi konserviranje različne zelenjave po pripravnih metodah podučevalo in vse to vdeležnikom tako brezplačno raztolmačilo, kolikor je za izvršitev omenjenih del potrebno. Učiteljski honorar ne bo poviša.

Prijava za vdeležence imajo se nasloviti na direkcijo šfajerske deželne sadje- in vinorejske šole v Mariboru. 291

Doktorja pl. Trnkóczyja

Ze mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalno, priporočila in razpošila

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se dobivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzajem, tudi celo samo en komad z natančnim rabilnim navodilom.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotne, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja Doktor pl. Trnkóczyjev

Kakao sladni čaj priporočila kot tečno, krepljivo, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (1,4 kilo vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporočila: **Doktorja pl. Trnkóczyja Želodečne kapljice.** Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepljivo, bolelo utežujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolezni, ki morejo nastati vsled zapehe, napenjanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — **Pocukrene kroglice.** Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prsni, pljučni in kašijev sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko razvarljivim apnenim železom, utešuje kašelj, razvarja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov cvet (Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživljuje drgnjenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura za kurja očesa,

preskušeno sredstvo proti boleznim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namažati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h. Kor je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcov, živinorejcev itd obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo ista posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.

Varstvena znamka.

Doktorja pl. Trnkóczyja

104

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Ze blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljaven, kadar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Praščiji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsčice. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Želi kdo samo eden kos od teh sredstev, torej se tudi omenjeni eden kos, takoj s poštnim povzajem pošlje.

varstvena znamka.

Dr. Treitl

zdravnik

v PTUJU

naznanja, da je do 15. septembra odpotoval.

287

RAZGLAS.

Dva nova živinjska sejma na Ptujski Gori se bodeta vršila: prvi v soboto dne 14. septembra, drugi v četrtek dne 31. oktobra. Ta dva sejma sta že lansko leto bila dobro obiskovana in se s tem naznanilom vsi prodajalci, kakor tudi kupci opozarjajo.

299

Ceneje kot povsod!

Kdornamerava kupiti nagrobne kamene

naj običje kamnoseško podjetje

J. F. Peyer-ja v Mariboru (Hilariusstrasse poleg Wielandplatz-a)

tam se nahaja čez 100 izgotovljenih novih nagrobnih kamenov po vsakovrstnih cenah, iz marmora, granita, lignita i. t. d. v zalogi.

Najboljše dobavanje!

Strogo solidna in lepa dela

plugi iz jekla na 1-, 2-, 3- in 4-rezala,

brane za travnike in mah, razdeljene in diagonalne,

poljski valarji, obročasti in iz gladke plehovine,

stroji za sejanje „Agricola“,

stroji za košnjo in žetev, za mrvo, deteljo in žito,

grablje za seno in žetev, za obračanje mrve,

patentovani sušilni aparati za sadje, prikuho i. t. d.

Preše za vino in sadje, kakor tudi za vsako porabo,

mlini za sadje in grozdje,

stroji za obiranje grozdja,

stroje za rezanico,

na valjkah in z mazljivimi tečaji,

jako lahko za goniti pri čimur se prihrani 40% moči.

Mline za debelo moko,

reznice za repo,

Ustanovljene 1872.

Najizvrstnejši in priznано najboljši

stroji za mlatiti s patentovanimi valjkami, okroglimi in mazljivimi tečaji na roko, na vital in za na par.

víteli (kupje) za naprego 1 do 6 živinčet.

Najnovejši mlini za čiščenje žita trijerji za roškanje turšice.

Samotvorne patentovane

brizgalnice za pokončava-

vanje grenkulje in trtne

uši

„Syphonia“,

prenesljive

štedilne peči,

parniki za krmo,

preše za seno in slamo

na roko, pritrldjive in za

prepeljati,

kakor tudi vse druge poljedelske stroje izdeluje garantovano po najnovejši in pripoznano najboljši napravi

Ph. Mayfarth & Co.

C. kr. izklj. priv. tovarne za poljedelske stroje, tivarne železa in fužine na par.

Dunaj, III Taborstrasse št. 71.

750 delavcev.

Odklikovana s čez 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svotinami na vseh večjih razstavah.

Ilustrovani katalogi in mnoga priznanska pisma brezplačno — Zastopniki in predajalci se radi sprejmó.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Josef Gspaltl zlatar, srebrar, optiker in trgovina z urami v PTUJU

priporoča svojo največjo obilno sortirano zalogo, vedno najnovejših in najsolidnejših dragotin, zlatnine, srebrnine in blago kristofle kineškega srebra, vsake vrste nanosnikov (Zwicker) in očalov, tudi po zdravniških predpisih, stekla za brati, lupe (Loupen), termometre, barometre, aueroides, aräsmeter, zdravniške maksimalne, vodne vage (libele), Rollmasse, daljnogleda, gledališna in druga kukala, lorguete, vsakovrstne klosterneburške vage za tekočine, za vino, žganje, mošt itd. po različnih cenah. — Dalje svojo veliko zalogo dobro reguliranih švicarskih žepnih ur, zlatih, srebrnih, tula in nikelastih, samo dobrega izdelka najboljših firm in mark proti večletni garanciji po najzmernejših cenah. — Vsakovrstni lišp, ure, stare srebrne in rimske bronaste denarje, starovino, pristne bisere in kamne, hortensilber in drugo, sprejema po najvišjih cenah v zamenjavo, ali tudi kupi. — Prevzame vsakovrstna v to stroko spadajoča popravila in graverska dela, ki se vsakomur v popolno zadovoljnost v lastni delavnici solidno izvrše.

maltermometre, vodne vage (libele), Rollmasse, daljnogleda, gledališna in druga kukala, lorguete, vsakovrstne klosterneburške vage za tekočine, za vino, žganje, mošt itd. po različnih cenah. — Dalje svojo veliko zalogo dobro reguliranih švicarskih žepnih ur, zlatih, srebrnih, tula in nikelastih, samo dobrega izdelka najboljših firm in mark proti večletni garanciji po najzmernejših cenah. — Vsakovrstni lišp, ure, stare srebrne in rimske bronaste denarje, starovino, pristne bisere in kamne, hortensilber in drugo, sprejema po najvišjih cenah v zamenjavo, ali tudi kupi. — Prevzame vsakovrstna v to stroko spadajoča popravila in graverska dela, ki se vsakomur v popolno zadovoljnost v lastni delavnici solidno izvrše.

G. kr. priv.

tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvršten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote daleč nadkrillajoči dobroti, kakor tudi svoje priznano izvršno apno.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

Dunaj, III/3 Rennweg 5. 111

Dobre ure in po ceni

proti 3 letni pismeni garanciji, prodaja in razpisilja

Karl Ackermann,

urar, trgovina s zlatnino, srebrnino in optičnim blagom v PTUJU, v gledališkem posloplju.

Dobre nikelnaste remontoir-ure od gl. 3.50 višje.

Dobre sreberne remontoir-ure od gl. 5.50 višje.

Dobre prave zlate remontoir-ure od gl. 15.— višje.

Dobre stenske ure z bitjem od gl. 2.50 višje.

Dobre pendel-ure z bitjem od gl. 6.50 višje.

Pristne sreberne verižice od gl. 1.20 višje.

Pristne sreberne poročne prstanje od gl. —.80 višje.

Nikelnaste ure, budilke od 2.— višje.

Vse druge ure, zlatenino in srebrnino, ter optično blago, kakor tudi v to stroko spadajoča popravila, dobro in po ceni.